

HARNDRUP

BYENS OG EGNENS BANK

GRIBSVAD

GELSTED

AARUP

VISSEBJERG

BRED

ØRSTED

BANKEN FOR AARUP OG OMEGN

AKTIESELSKAB

1911 - 16. FEBRUAR - 1961

Den 16. februar i år fylder Aarup Bank 50 år.

Det har været karakteristisk for bankens tilværelse i den forløbne tid, at der — heldigvis — ikke har været store kriser og dramatiske begivenheder at fortælle om, men at tilværelsen har formet sig jævn og stilsfærdig.

I erkendelsen heraf har forfatteren af dette lille skrift valgt navnlig at skildre tiden omkring vor banks tilblivelse og den skønne vestsynske egn, banken betjener, og kun kort ridse selve bankens historie op.

Skulle De da finde et og andet værd at læse — og måske nikke genkendende til — og finde hæftet værd at gemme udover dagen i dag, er vor hensigt nået, og vi beder Dem da modtage denne lille hilsen som en tak for det halve århundrede, der svandt.

Aarup, i februar 1961

JENS JØRGENSEN.

Tekst:

HANS ANDERSEN

Vignetter:

LILLY BAVNGAARD

Tryk:

GRAFISK INSTITUT A/S
1961

Bryder De Dem om at have en god ven?

Hvis ikke, skal De ikke have ulejlighed med at læse denne lille bog.

Men har erfaringen lært Dem at sætte pris på gode venner, vil De sikkert ikke have noget imod at stifte et nyt bekendtskab. Læsningen af historien i bogen her kan blive den første begyndelse.

Til en ven kommer man med sine glæder og også med sine problemer. Med ham drøfter man fremtiden; i et venskab føler man sikkerhed og velvære, og det giver udbytte i hverdagen.

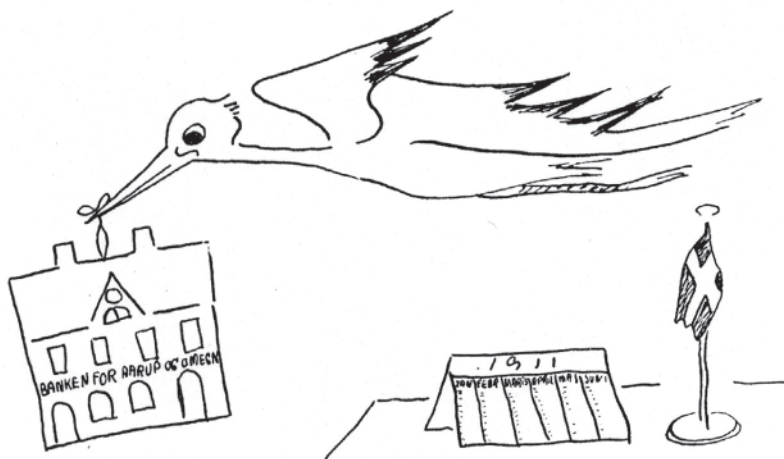
Gode venner kan man ikke undvære. Heller ikke en bank, for en bank bliver ens fortrolige i den praktiske del af tilværelsen, og ikke mindst på det område giver det tryghed for nu og for fremtiden at have en ven.

Sine venner skal man have inden for rækkevidde. Derfor er Deres ven i den praktiske hverdag egnens bank, Aarup Bank, der har familie-medlemmer i Bred, Gelsted, Gribsvad, Harndrup, Vissenbjerg og Ørsted. Sådan skal det være. Venskab skal også være naboskab.

Måske har De allerede i mange år følt Dem hjemme i Aarup Bank — for egnens bank har netop i disse dage bestået i 50 år. Den runde dag er anledningen til, at De sidder med denne bog i hånden. Ved en mærkedag ser man tilbage — og sine venners liv kan det være morsomt at kende fra starten. De har Deres bankbog — og nu får De en bog om banken.

Og såfremt denne lille historie er Deres første møde med Aarup Bank, træffer De fødselsdagsbarnet i en alder, hvor det er trådt ind i de voksnes rækker. En 50-årig har erfaring, styrke og muligheder, og det er vel ikke de dårligste egenskaber at stifte venskab med.

Med bogen om banken vil Aarup Bank gerne sige tak til sine mange venner på Vestfyn og knytte forbindelse med nye i jubilæumsåret. Hvis De har brug for en ven, har De brug for en bank — Aarup Bank — der er egnens bank — *Deres* bank.

Det var dengang —

AARUP BANK blev til i en tid, hvor den gamle verden gik under. Årene før den første verdenskrig var måske verdens lykkeligste dage, det var tryghedens gyldne tidsalder. Det gamle Europa havde haft fred i en lille menneskealder, det unge Amerika havde sammen med den industrielle revolution indledt teknikkens triumfer, men endnu havde folk maskinerne under kontrol, og endnu nød de mekanikkens fornøjelser, uden at de tog skade på deres sjæl.

Endskønt flere var fattigere og færre var formuende, havde de dog de ting, som vor tid har måttet give afkald på i ikke ringe udstrækning: Troen på denne verdens uforanderlighed og bevidstheden om, at kendte værdier også i morgen ville være pari.

Disse ydre omstændigheder gav både til små og store folk en sjælelig velstand og balance i tilværelsen. Livet kunne være unødigt hårdt mod mange i vort århundredes begyndelse — dog, man vidste vilkårene fra generation til generation, og selv om ingen heller da kendte dagen, før solen gik ned, havde man ingen atomtrussel hængende som en sky over sig. Heller ikke en radio til time for time at stramme nervetrådene med et lakonisk bogholderi over denne verdens sorger og ulykker og skumle udsigter. Man læste sin avis, måske, og selv om fjerne telegrammer om den russisk-japanske krig blev slugt af øjne, der ikke var vanesløvede, selv om der var revolutioner på Balkan,

unionsstrid i Norge, og selv om man erfarede, at Ford anlagde sin første bilfabrik, kunne alt dette dog ikke forrykke billedet af, at det lille samfund, man selv levede i, var uforanderligt. Og det måtte det jo synes, for en krone var en krone, og penges værdi er en ganske god værdimåler for livet iøvrigt.

Men også på den rolige overflade af denne verden af i går var der krusninger. Man talte om mange ting i de lange vinteraftener op til år 1911. På få år oplever man Albertis himmelflugt og hans knusende fald, københavnerne undrer sig såre over den første bananvogn og gyser ved prisen: fem øre for et halvt pund, og efter den første indregistrering af et automobil i 1903 følger der flere og flere firehjulede, der spreder skræk og rædsel. Noget parkeringsproblem er der dog ikke tale om, hvilket snart skulle ændre sig. Mere fredelig bliver fremtiden for en lige så mærkelig opfindelse, støvsugeren, der tager sit første larvende sug i 1904. Året efter lever hele Danmark med i tragedien, da skoleskibet Georg Stage sejles i sænk i Hollænderdybet af en engelsk damper, og 22 elever omkommer.

Men livet går videre, og Ole Olsen sætter det på film, denne flimrende og forbløffende nyhed med billeder i lange baner, som man nu ikke mere skal måle i fod, men i meter. Det ny målesystem indføres i 1907, men længe varer det, før konerne holder op med at købe kjoletøj i alen. Alberti får otte års tugthus i 1908, og J. C. Christensen, som Frederik den Ottende har kaldt »en bro mellem konge og folk«, må gå af. Neergaard bliver statsminister, og kvinderne får kommunal valgret.

I disse år optager politik alle sind, menigmand har ikke fundet de moderne fornøjelser i fjernsyn, bil og biograf, og i dagens politik er der stof nok til både komedier og tragedier. Man var vel også mere med deri dengang, demokrati og folkestyre var stadig så nyt, at vælgerne tog del med liv og sjæl i det spil, hvor man i dag ofte er statister — denne store grå masse, der lader sig lede af eksperter. Også omkring 1900 havde man folk at se op til, men man så dem som autoriteter og ikke som eksperter, hvilket gør en forskel.

Politisk bliver 1909 mere stormfuldt end noget tidligere år, forsvars-sagen springer som en bombe i rigsdagen, og for første gang viger en regering efter en afstemning i Folketinget, da ministeriet Holstein-Ledreborg med J. C. Christensen som forsvarsminister går af og erstatter Zahle. Noget kommer der da ud af de krigeriske debatter, for sent på året går Danmarks første undervandsbåd ind i flådens leje.

Bag disse års febrilske foretagsomhed omkring forsvar og politik i det hele taget lå måske en forudelse om, at århundredet skal opleve den første store eksplosion, der omsmelter det gamle Europa i sin heksekeddel.

I en menneskealder har Europa kørt i adstadig og solid fart gennem tiden og dens udvikling, men efterhånden som milepælene langs vejen skriver 1910—1912—1914, bliver hastigheden mere faretruende, og i det skæbnesvangre verdenskrigsår skifter Europa så at sige gear.

Den gamle verdens køretøj ender så blodigt i grøften, et nyt og strømnetet stiger op af asken, men fra dets vinduer tager verden sig

helt anderledes ud, og også dets passagerer har ændret karakter. Fra dette øjeblik tænker man ikke mere, at det umulige vil kunne være muligt, nu har man fået forvisning derom. Verden mister sin evne til at undres.

Så vidt var man ikke nået i 1910, omend man begyndte at se verden fra oven. I juni kikker Alfred Nervø fra sin spinkle flyvemaskine ned over Raadhushuspladsen i København,

og måneden efter flyver Robert Svendsen over Øresund. Rumalderens himmelflugt har løsnat sig fra det første rakettrin, og på jorden triller den første fodbold i en landskamp. Danmark vinder over England 2—1. Det er ingen trykfejl.

Men ånd kunne endnu konkurrere med fodbold, og karakteristisk og betegnende nok for tiden sejrede man på grønsværen under mindre opmærksomhed end den ild, der løb over landet, da Bjørnstjerne Bjørnson døde i Paris og førtes gennem Danmark. Uden at vide det tog man da afsked med den gamle verdens bevidsthed, med den romantiske verdensopfattelse og med det idealistiske menneskesyn.

Verden gennembrød illusionsmuren, nu gælder det realiteter og ikke romantik, og fra processen i smeltdiglen kommer en ny Eva, kvindens legale regimente indledes. Hun tager ordet i forsamlinger, hun kan blive overretssagfører, og i 1910 vækker de første dristige badekostumer forargelse og beundring. Endnu er man dog nogle meter stof fra bikinien og et par kronprinsere fra den kvindelige tronfølge.

Meget morsomt og alskens afgørende er at finde i de historiske oversigter fra da, men skal man på meget menneskeligt plan gøre op, hvad der synes den mest skelsættende begivenhed i disse år 1910—11, må det vist blive loven om, at arbejdsgivere får pligt til at opgive de ansattes indtægt til skattevæsenet.

Hvem tør vel på denne baggrund afvise, at Banken for Aarup og Omega blev til i en tid, hvor den gamle verden gik under?

Her skete det —

Der går en landevej fra Assens til Bogense; på landkortet skærer den profilen af det fynske ansigt, men kører man ad den, har Fyn til begge sider et venligt smil om munden. Landevejen er en af de gamle nerver i denne danske provins, den skylder Assens æren for sit besøg ved Lillebælts strand, for Assens var i de tider, hvor det vestfynske vejnet blev født af Middelalderens smalle hjulspor, en by af værdighed og format. Herfra udgik smakker og sejlere med deres last af dyrebare sager fra det fede land, og hertil bragte søfolk omend på de mindre koffardiskibe herligheder fra det fremmede. Assens var en by af betydning, kongen lagde i 1600-tallet den vigtige postrute i det danske rige fra København til Hamborg over staden, og fire landeveje, det største antal for en fynsk kystby, dirigerede bøndervognes skrumpelen, diligencers rappe hjul og husarers ridt mod byen.

Blandt disse landevejen mod Bogense, op gennem Vestfyns hjerte, og i vor historie den vigtigste.

Det er en besindig vej, denne rute gennem Aarup. Den tager puls af Lillebælts aldrig standsende bølgeskulp, som skyder den op over bakkerne ved Assens, men den synes alligevel bestemt for adstadig-

heden, for den får aldrig rigtig skub på på sin vej mod nord langs de grønne grøftekanter. Et af de bratteste dyk gennem morænebakkernes istidsmønster tager den sig ved Kistebro, hvor landet bølger som bror hav. Vejen og dens slyng, dens op og ned, er afstukket for en hestevogns tempo, men giver man sit moderne køretøj så megen acceleration, som loven og livet tillader, mærker man ved Kistebro et af de få færdselsmæssige sug i mellemgulvet, der endnu er tilbage på Fyn efter nivelleringsapparaternes demokratiske hærgen i udligningens tidsalder. Er det ved nattetide, når tågerne hyller deres våde sølvkåbe over Vestfyn, bliver suget til et lille prikkende gys, for den hvide dame går igen ved Kistebro.

Hun er kun en af de mange usalige jomfruer og væsener, der befolker det overnaturlige i denne egn, men ligesom sine gennemsigtige søstre og hovedløse brødre er hun vist en kende mere venligsinde end spøgelse andetsteds. Hun har ikke helt glemt sin vestfynske godmodighed og selskabslængsel, og så går hun da, denne for evigt dådløse dame, ved siden af vor vogn, når vi runder vejen ind over landet. I Aarup Bank kommer hun aldrig. Sig selv kan hun ikke sætte i pant, og hvad skulle hun for resten med penge. Kun alt for godt ved hun, at sjælefred ikke handles for mønt.

Vi kan mærke, hun glider bort fra vognen, når vi topper bakkerne omkring Brahesholm. Hun har hvisket til os, at hertil og ikke længere tør hun svæve; dér nordpå regerer resterne af de Vissenbjerg-røvere, og ganske sagte tilføjer hun: »Min mor sagde mig, at de ikke er ægtefødte fynboer. Dertil var de for grumme.«

Ganske mærkeligt er det, at den egn, som Aarup Bank i dag betjener, netop er en lidt vestligt udvidet kopi af Vissenbjergepokens domæne. Deri skal ikke lægges noget mistænkeligt, kun glæde over, at der nu er godkendt orden og dobbelt bogholderi i sagerne. At ingen nu, hvis uheld er ude, behøver at øve lyssky håndtering for skillingers skyld. Der sidder venner ved kassen.

Videre gennem Ørsted løber landevejen, vi hører Christian Richardt fra sin præstegård sige: »Venner ser på Danmarks kort«, og vi tænker på landet omkring, der rummer alt, hvad hjertet kan huske, de store, nære linier, sol og blæst og røde æbler. Navnene siger os det: Faur-skov, Frøbjerg, Hækkebølle og Grøftbjerg.

Langt, langt bagude kender egnen sin oprindelse. Stenaldermanden har svinget sin økse, og vi ved, at her i det udstrakte mose- og englandskab, som Brænde ås uskyldige flodstrøm og det sidste århundredes gode landmandskab har afvandet og kultiveret, nævntes i 1425 en gård eller et sted som Odorpp og 17 år senere som Adorp. Man kan kun gisne om betydningen, men sikkert er det, at vejen og en bro over Brænde å har samlet de første mennesker til det, der nu hedder Aarup.

Halvdelen af sin eksistens skylder Aarup til landevejen, der bugter sig op over Erholm til Etterup og Padesø, men en by opstod først, da en ny linie på kortet lagde et kryds, et knudepunkt. Den linie kom med banen, sidste århundredes tekniske sensation.

Forinden da var Aarup blot en samling huse omkring åen. Dagvognen fra Assens til Bogense gjorde holdt der, men i den store stilette det ved Gribsvad. Her mødtes syd og nord med hovedlandevejens øst og vest, her fandtes Vestfyns trafikcentrum og bedested med pulsevende liv. Her strakte rejsende benene på en omstændelig færd, her fik heste hø og købmænd hørkram, og her lagdes egnens første apotek.

Alt skulle ændres med banens jernspor over landet. En lineal i København, en blyantstreg over en sirlig plan fra Geodætisk Institut — Aarup var født. Måske krydser bane og landevej hinanden lige i det punkt, hvor Palnatokes pil må have ramt, da han skød gennem æblet på sin søns hoved, stående på bakkerne ved Skydebjerg.

Banen blev indviet en septemberdag i 1865, året efter den danske tragedie ved Dybbøl. Jernet over Fyn skulle blive et af de redskaber, der hjalp Danmark over ulykken, det skulle medvirke til større indsats efter tabet.

Fra denne skæbnesvangre stund stammer det eneste sted i litteraturen, hvor Aarups navn er nævnt. Det er kaptajn Wilhelm Dinesen, far til forfatterinden Karen Blixen, en stor kriger og en stor begavelse, som i sin uforglemmelige skildring af oplevelser og stemninger i 1864, »Fra Ottende Brigade«, har byen med.

Bare 18 år var han, men født til at være soldat, hans far havde stået på sejrens side i treårskrigen, og nu var han i april efter det første nederlag ved Dannevirke i vinteren ung løjtnant, der i Fredericia sammen med hæren ventede, at noget skulle ske. Da bestemte

generalstaben, at de danske styrker skulle komme Dybbøl til undsætning gennem en hurtig manøvre over Fyn. Han skriver:

»Farvel Fredericia!

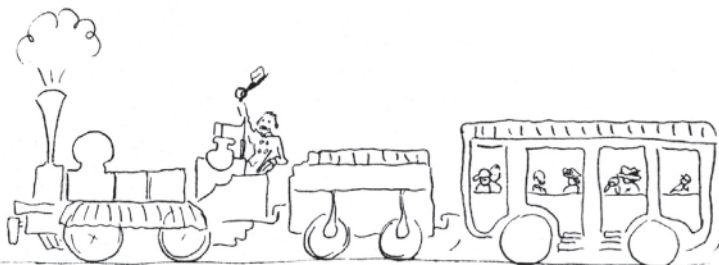
God Aften, fynske Piger! I er de sødeste Piger paa Guds grønne Jord. I to Maaneder har vi nu i Retning af Skørter kun set Pepitas afbildede.

Tak og Farvel! —Rosen stikker i Knap-hullet — et Kys til Afsked, thi nu maa vi afsted, afsted efter Drønene, som I hører Dag og Nat — Farvel, Farvel! — — og afsted gik det pr. Vogn og pr. Dampers fra Baaringvig over Aarup og Faaborg til Høruphav. Da vi drejede om Kegenæs, saa vi Batterierne ved Gammelmark spille: den hvide Røgsky og det efterfølgende Brag kom regelmæssigt igen med en forfærdelig Punktighed, fulgt af en mørk, plumret Jordhvirvel, der fløj ivejret fra Dybbøl Skanser. Dybbøl Bjerg stod kullet, Møllen var sveden af; Skanserne laa tavse, mørke, tomme saa de ud. . . «

Men selv om Wilhelm Dinesen endnu hørte skanse II tale ved Dybbøl, skulle der blive mørke. Dog, det er en anden historie, men Aarup fik vi da med i digtekunsten.

Gadeparti fra Aarup 1876.

Banen, dette vidunder, trak folk sammen om sig i Aarup, der nu fik stationsforstander, postmester og blev brændpunkt for omlandets handel og virksomhed. Apoteket måtte flygte fra Gribsvad i 1872 — det var vel det første tegn på berømmelsen.

En topograf kalder i 1871 Aarup for »en hel lille by«, men Salmonsens sikre leksikon nøjes så sent som i 1915 med betegnelsen »en stærkt opløstrende landsby«. Skal vi sige, at i dag har landets venlighed og stationsbyens provinsielle hygge lagt sig som en smuk blanding over Aarup. Den er stor nok til at have sit eget ansigt og sin egen bevidsthed, men så lille, at alle kender hinanden. Man skal dog være et skarn, hvis man finder Gustav Wieds Knagsted, Thummelumsen og overlærer Clausen ved et julebal på Industrien.

I det år, hvor banken gjorde sine første forretninger, var der 883 indbyggere, fordelt på 137 gårde og huse. Omkring århundredskiftet havde Aarup 787 indbyggere, og i 1950 lyder kontoen på 1153 mennesker i 368 husstande. Sammenligner man tallene, har Aarup-folkene fået mere gulvplads at bevæge sig på: i 1911 boede der seks mennesker, i 1950 kun tre i hver husstand.

Med banen groede Aarup. Byens handelsfolk og håndværkere rejste i 1890 industrien; som en modvægt mod verdsligheden fulgte kirken i 1903 (pris 24,000 kr.), der kom ungdomshjem, elektricitetsværk og

Dagvognen i Aarup 19??.

mejeri i 1908 og 09, men det rindende vand måtte man vente på indtil 1915. Der var udvikling og dog en vis sindighed i væksten, som først skulle brydes i de seneste år. Det er, som om Aarup først er blevet voksen og breder sig ud samtidig med, at banken bliver 50.

Dog driftighed var der i byen og i det store opland mod alle fire verdenshjørner, som Aarup lever på og midt i. Også foretagsomhed og fantasi.

Et særpræget udtryk herfor har kunnet lugtes vidt over land, den fynske tobak.

Navnlig nord og vest for Aarup var det fynske Virginia at finde, og premierepipen brændte hverken under den første eller anden verdenskrig sin store ildelugtende, liflige ildebrand med fynsk hjemmeavl. Tobaksrygningens tragedie går helt tilbage til 1864, da krigen satte en stopper for en virkelig stopper. Fra Fredericia, som historien har bragt så mange mennesker af megen forskellig oprindelse, flygtede til Middelfart og Vestfyn troldmænd, der kendte tobakkens hemmelig-

heder. (Skønt ikke godt nok, vil nogen sige). På vestfynske gårde satte de bønderne ind i tobaksavl, og det fynske landbrugs mærkeligste form for specialdrift indledtes.

Ydelsen var større end nydelsen. Under sidste krig producerede Vestfyn over en million kg tobak, og skeletter af tørrelader er endnu at se på egnen omkring Aarup.

Skal vi slutte, hvor vi begyndte, kunne vi atter finde frem til landevejen. Thi udendørs var den fynske shag nådigst.

Sådan gik det til —

I eftersommeren og vinteren 1910 rullede en charabanc ud fra købmand R. P. Rasmussens købmandsgård i Aarup. På bukken sad købmanden selv, og på dens stole havde unge folk fra Aarups økonomiske liv og inderkreds klemte sig sammen. De kørte ud i oplandet for at tegne aktier i det bankforetagende, til hvilket projektet var blevet udkastet på en hyggelig l'hombreaften.

Både i håndværker- og industriforeningen og på landbomøder i Aarup havde man i disse år, hvor pengeomsætningen var steget, og troen på fremskridtets tidsalder levede som ingensinde, drøftet muligheden af at få egnens bank i Aarup. Man så med nogen uro på, at Vestfyns penge i store strømme gled til pengeinstitutter i Middelfart og Odense, og både han-

del og landbrug kendte mangelen på et lokalt bankforetagende til varetagelse og opbygning af lokalt initiativ.

Nu havde uformelle drøftelser over romtoddyerne fået praktisk resultat — et møde af interesserede formede et udvalg; målet var en bank i Aarup med en aktiekapital på 50.000 kr.

Derfor travede et par kraftige Oldenborgere ud over vejene med vognen og dens passagerer, de gode Aarup-borgere, købmand Jensenius Hansen, læderhandler Thrane, guldsmed Fangel og sagfører Andersen. Det gik her som med folk, der går i millionærlære: de første kroner er de sværeste at få i pungen.

»Det var jo nok opgangstider, men der var ingen overflod,« fortæller den eneste nulevende af bankens stiftere, sagfører C. Andersen, »og bønderne havde en indgroet mistillid til bankvæsen. Det var kun få år efter de store pengeskandaler i København, og folk mente, at sparekasserne var det eneste, der duede. At sætte penge i en bank var så godt som at smide dem ud ad vinduet. På en måde var Aarup og oplandet delt i to lejre, for mange var sparekassefolk; men vore køreture endte da med, at vi fandt frem til tilstrækkelig mange mennesker, som ville tegne hver en aktie på 250 kr. »Jeg er ikke glad ved det, men når det er Dem, der er med i det, sagfører Andersen, tør jeg vel vove det,« sagde en gårdmand.«

Gadeparti fra Aarup 1911.

130 turde, de tegnede 161 aktier, og de resterende 9,750 kr. skød Handelsbanken i Odense, med hvem Aarup Bank siden har haft et godt og for begge parter forhåbentlig udbytterigt samarbejde, ind i foretagendet. Og den 16. februar 1911 kl. 3 mødtes man til stiftende generalforsamling på Aarup Hotel. Det blev en af de store eftermiddage i Aarups historie, folk og fæ så til som på nogen markedsdag, og der er jo noget særligt ved begivenheder, som drejer sig om penge; noget fornemt og højtideligt i sådanne stunder. Man så ansvarstyngden på de 85 aktionæransigter, som troppede op i hotellets sal.

Sagfører Andersen aflagde beretning på udvalgets vegne, og det gik, som det skulle. Bankrådsformanden hentedes fra oplandet, det blev sognerådsformand og amtsrådsmedlem H. Christoffersen, Skydebjerg, og for at virksomheden da kunne starte med maner, valgtes hele tre direktører, snedkermester R. Andersen, proprietær J. Christiansen, tidligere Orte, men i 1911 bosiddende i Aarup, og som det tredje og vel egentlige direktionsmedlem sagfører Andersen.

Generalforsamlingen havde vedtaget, at virksomheden skulle sættes igang den 1. juni. En bankbygning havde man ikke, men bestyrelsen traf lejeaftale med skrædermester Clausen Bruun og musiker Ellekær,

som opførte et nyt hus på hovedgaden. Indtil dette blev færdigt, måtte man benytte andre lokaler, og Aarup Bank diskonterede de første vekslere i snedkermester Andersens butik, hvor bankens første funktionær, bogholder P. L. Pedersen, residerede.

Den stilfærdige vækst, som har kendetegnet Aarup Banks millionudvikling, herskede fra de første år. Der er ingen dramaer at finde i forhandlingsprotokollen, og selv til sparekassen i Aarup, som til en begyndelse havde været lidt »kunstig«, fik man det bedste forhold. Så godt, at når fragtmænd et par gange under den første verdenskrig glemte at tage penge med til sparekassen fra Odense, og Skydebjerg mejeri stod uden kontanter til leverandørerne, da hentede man sedlerne i banken.

Det første årsoverskud i Aarup Bank beløb sig til 922 kr., og der blev ikke festet for pengene. Men i 1913 er stillingen så konsolideret, at man første gang drister sig til at »beværte de på generalforsamlingen mødende aktionærer på bankens regning«, men vi skal dog helt hen til 1921, før banken får indlagt vandkloset til glæde for kunderne. Man lever stadig i de gode, gamle dage, endnu i 1918 møder man i protokollen stillingsbetegnelsen »bilejer« — og alligevel får man i disse verdenskrigsår bud om, hvad fremtiden skal bringe; ordet »dyrtidstillæg« har sin debut i et bestyrelsesreferat i oktober 1917.

Bankens større kundekreds og voksende omsætning medfører den første udvidelse af aktiekapitalen i januar 1916 til 100.000 kr., og så følger udviklingen omkring verdenskrigens hektiske år hurtigt. I 1918 oprettes afdeling i Harndrup, i 1919 overtager banken ejendommen, hvor den hidtil har været lejer, i 1920 vedtages det at udvide aktiekapitalen til 200.000 kr., og i 1923 får banken kontorer i Bred og Gelsted — Gelsted ved overtagelse af den lokale bank.

Banken når frem til de for pengevæsenet så skæbnesvangre 30'er — men Aarup Bank står igennem. Ved at læse de gamle papirer kan man studse over Aarup Banks begivenhedsløse tilværelse — ikke sådan at forstå, at der intet sker, men det er påfaldende, at Aarup Bank overhovedet har været foruden kriser. Mens andre banker i disse år op-

Afdelingerne i
Gelsted, Harndrup og Bred.

Gadeparti fra Aarup 1930.

lever vanskeligheder og fallitter, er der så at sige gulddækning for Aarup Banks papirer, og som en af de meget få fynske banker klarer Aarup Bank regnskabet, da verdenskrigens gullasch hører op, og depressionen melder sig. Det er karakteristisk, at den meget nøje-regnende bankinspektion i 30'erne kun har småting at bemærke, og det er vist enestående, at bankens eget kontroludvalg i 1936 kun finder betænkelighed ved en enkelt konto, da samtlige engagementer gennemgås.

Man kunne endda i 1934, da den daværende Aarup Sparekasse kommer i vanskeligheder, træde hjælpende til, idet Aarup Bank overtager vekslers for 28.000 kr. og kassekreditter på 20.000 kr.

I de bemærkninger, der er gjort i forhandlingsprotokollen til disse aktioner, finder man noget af hemmeligheden bag Aarup Banks succes. Bestyrelsen og direktionen er enige om kun at overtage sådanne poster, som er absolut sikre. Denne soliditet, dette fremsyn og bevidstheden om ansvaret over for de midler og de mandater, som egnens folk har betroet bankens ledelse, har kendetegnet bankens forretninger i alle årene, og for denne forsigtige og handelsmoraliske politik skyldes en meget stor del af æren til sagfører C. Andersen.

Sagfører C. Andersen er bankens direktør helt op til 1947, efter 1921 ved J. Christiansens død bistået af H. Christoffersen, der på formandsposten afløses af P. G. Fangel. Året efter dør H. Christoffersen, og rentier S. Friese, Aarup, indtræder i direktionen, og som nyt tredje medlem af direktionen efter snedkermester R. Andersens død i 1928 vælges Fangel, og købmand Chr. Sørensen bliver bankformand. Samme år får Aarup Bank uddannet bogholder, i 1935 afgår direktør Friese ved døden, og det vedtages for fremtiden kun at have de to direktører C. Andersen og P. G. Fangel.

I 1939 udvides bankens lokaler, idet en lejer på 1. sal opsiges, og i det år, hvor Europa brænder for anden gang, omsætter banken knap 60 mill. kr. Et spring tyve år frem, og vi ser bankens vækst: i 1959 omsættes henved 600 millioner — det tidobbelte beløb.

Krigens skygge falder, generalforsamlingerne i de fem år holdes i bankens egne lokaler i stilfærdighed, og lige så stilfærdigt, men som noget selvfølgeligt, imødekommer man første gang i 1941 et andragende fra Flensborg Avis om tilskud til uddeling af bladet til danske ved grænsen.

Mange navne, mange ansigter træder frem fra by og land i bankens bestyrelse. Et af de markante var proprietær N. Andersen, Bred, bankens formand fra 1946, som kom til i en tid, hvor banken voksede ud af sit ungdomstøj. Året efter hans valg fratræder de to gamle direktører efter eget ønske, og den 26. oktober ansættes den første bankuddannede leder, kasserer Rahbek Eg Andersen, Ølgod, der trods bankens stadig stigende kontosum og betydning forstår at bevare jordforbindelsen og det egentlige formål: at være egnens bank for store og små.

I marts 1950 sættes aktiekapitalen op til 300.000 kr., fire år senere til 450.000 kr., i 1950 sker den gennemgribende ombygning og modernisering af bankens statelige hovedsæde i Aarup, i 1951 udvides bestyrelsen fra 9 til 11 medlemmer, og efter proprietær N. Andersens død i 1952 vælges bankens nuværende formand, købmand Jens Jørgensen, Aarup.

Snart er vi fremme ved i dag — tiden rider hastigt, når vi blader

den igennem som en bog. 1955 bragte afdelingen i Vissenbjerg, 1958 kontorer i Gribsvad og Ørsted, og bankbestyrer Knud Jensen, Højbjerg, kom som direktør i 1958.

Mærkeligt nok skulle de sidste år inden jubilæet blive de mest be-
givenhedsrige — senest kom vedtagelsen af en ny aktiekapitaludvidelse
og indførelse af et repræsentantskab og en fem mands bestyrelse, og
ved en bestemt lejlighed skulle det så smukt og fremtidslovene vise
sig, at by og egn stod sammen om deres bank. Men lad fare. Om det
skal der høres, når Aarup Bank fylder 100 år.

Og dette fjerne jubilæumsskrift skal nok skrives af en elektron-
hjerne. Lad os da, inden det bliver for sent, tænke på i går, mindes
charabancen og huske, at trods alt er det, vi har oplevet og formet,
aldrig forbi.

Der er blot meget mere af fremtiden.

BANKENS STYRELSE 1911—1961

Medlemmer af bankens bestyrelse (oprindeligt kaldet bankrådet) og af det efter vedtægtsændringerne i 1960 oprettede repræsentantskab.

		Indtrådt	Afgået
Amtsrådsmdl. H. Christoffersen	Skydebjerg	1911	1921
Proprietær M. Larsen	Barløsegård	1911	1931
Proprietær P. Petersen	Gadsbøllegård	1911	1916
Gårdejer H. J. Rasmussen	Fjelsted	1911	1921
Købmand R. P. Rasmussen	Aarup	1911	1921
Urmager P. G. Fangel	Aarup	1911	1928
Læderhandler H. Thrane	Aarup	1911	1921
Købmand S. Skou	Aarup	1911	1916
Cyklehandler N. Jacobsen	Aarup	1916	1939
Gårdejer Chr. Knudsen	Orte	1916	1956
Sadelmager H. P. Nielsen	Gribsvad	1918	1952
Købmand Jensenius Hansen	Aarup	1921	1941
Sognefoged C. Busse	Fjelsted	1921	1932
Gårdejer Kr. Gundestrup	Ørsted	1921	1960
Skrædermester J. Clausen-Bruun .	Aarup	1921	1936
Købmand Chr. Sørensen	Aarup	1928	1946
Proprietær N. Andersen	Bred	1932	1952
Gårdejer Ingemann Olsen	Kaslund	1932	1936
Købmand Jens Jørgensen	Aarup	1937	
Gårdejer Chr. Dalgaard	Ørsbjerg	1937	
Gartner A. Kristensen	Aarup	1940	
Købmand A. C. Fonnesbech	Aarup	1941	1948
Slagtermester Gorm Nielsen	Aarup	1946	
Sagfører C. Andersen	Aarup	1948	
Fabrikant Chr. Lütken	Lunghøj	1951	
Proprietær Kam Hansen	Fjellerup	1951	
Proprietær H. Marcussen	Hækkebollegård	1952	
Proprietær H. Clausen	Gadsbøllegård	1953	
Gårdejer Thorv. Knudsen	Orte	1957	
Møllejer Carl Rasmussen	Ørsted	1960	
Proprietær Aage Andersen	Bred	1960	
Handelsmand Johs. Jørgensen	Aahøjrup	1960	
Handelsmand Rob. Marxen	Turup	1960	
Teglværksejer N. P. Munk	Assenbølle	1960	
Handelsmand N. Juel Paulsen	Lunge	1960	
Tømremester Axel Poulsen	Ladegård	1960	
Gårdejer P. Poulsen	Barløse	1960	
Fabrikant A. Rasmussen	Harndrup	1960	
Gårdejer A. West	Frøbjerg	1960	
Landsretssagfører Ernst Andersen .	Aarup	1960	
Sagfører A. Helner	Aarup	1960	
Branddirektør Arn. Jeppesen	Aarup	1960	

BANKENS FORMÆND

		Indtrådt	Afgået
Amtsrådsmedlem H. Christoffersen	Skydebjerg	1911	1921
Urmager P. G. Fangel	Aarup	1921	1928
Købmand Chr. Sorensen	Aarup	1928	1946
Proprietær N. Andersen	Bred	1946	1952
Købmand Jens Jørgensen	Aarup	1952*)	

*) Fra 1960 tillige formand for bankens repræsentantskab.

NÆSTFORMÆND FOR BESTYRELSEN

		Indtrådt	Afgået
Læderhandler H. Thrane	Aarup	1911	1921
Proprietær M. Larsen	Barløsegård	1921	1928
Sognefoged C. Busse	Fjelsted	1928	1932
Gårdejer Chr. Knudsen	Orte	1932	1946
» » »		1952	1956
Købmand Jens Jørgensen	Aarup	1946	1952
Gårdejer Chr. Dalgaard	Aarup	1956	

NÆSTFORMAND FOR REPRÆSENTANTSKABET

		Indtrådt	Afgået
Proprietær Kam Hansen	Fjellerup	1960	

BANKENS DIREKTION

		Indtrådt	Afgået
Sagfører C. Andersen	Aarup	1911	1947
Snedkermester R. Andersen	Aarup	1911	1927
Phv. proprietær J. Christiansen ...	Aarup	1911	1921
Amtsrådsmedlem H. Christoffersen	Skydebjerg	1921	1922
Rentier S. Friese	Aarup	1922	1935
Urmager P. G. Fangel	Aarup	1928	1947
Kr. R. Eg Andersen	Aarup	1947	1958
Knud H. Jensen	Aarup	1958	

Frantz Christensen

P.-E. Jensen

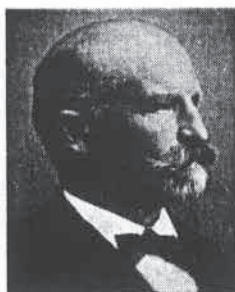
Bruno

Irma Sloh

BANKENS DIREKTION

R. Andersen.

J. Christiansen.

C. Andersen.

H. Christoffersen.

S. Friese.

P. G. Fangel.

Eg Andersen.

Bankens bestyrelse og direktør ved jubilæet

Fra venstre: Gdr. Chr. Dalgaard, møllejer Carl Rasmussen, bankdirektør Knud H. Jensen, købmand Jens Jørgensen, propr. H. Clausen og propr. H. Marcussen.

Bankens personale ved jubilæet

Siddende fra venstre: Fru M. Harreby-Hansen, frk. A. Rovang, ass. frk. K. Hansen, fru Søgaard Hansen, ass. frk. B. Pedersen og ass. frk. M. Rasmussen.

Stående fra venstre: Bogholder O. Rasmussen, fuldm. B. Kjerulf Madsen, ass. E. Jensen, ass. B. Christoffersen, kasserer B. Nielsen, ass. E. Thomsen Hansen, afdelingsbest. Wederkinck Madsen, fuldm. A. Madsen, ass. Poul Hansen, fuldm. E. Slot og ass. Aa. Andersen.

Bankens hovedsæde i Aarup.

Diagram over Aarup Banks
kasseomsætning 1911-1960

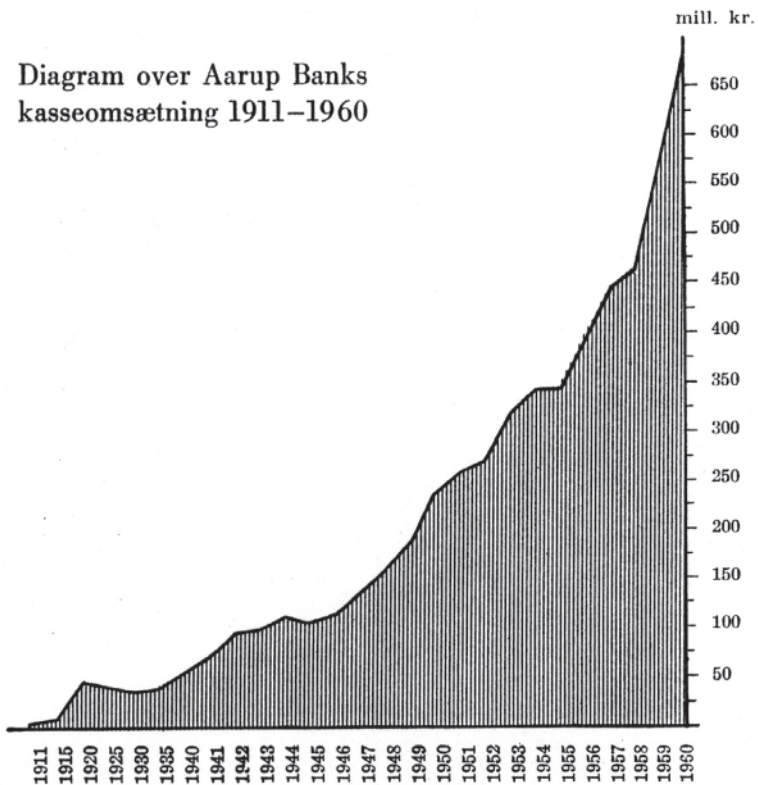
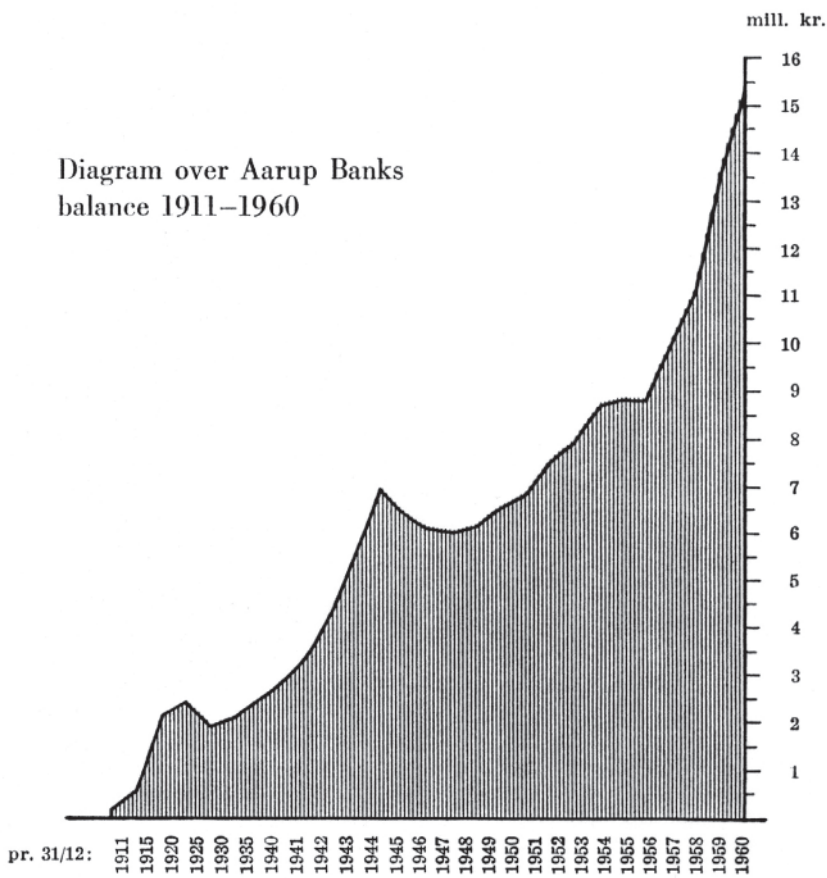
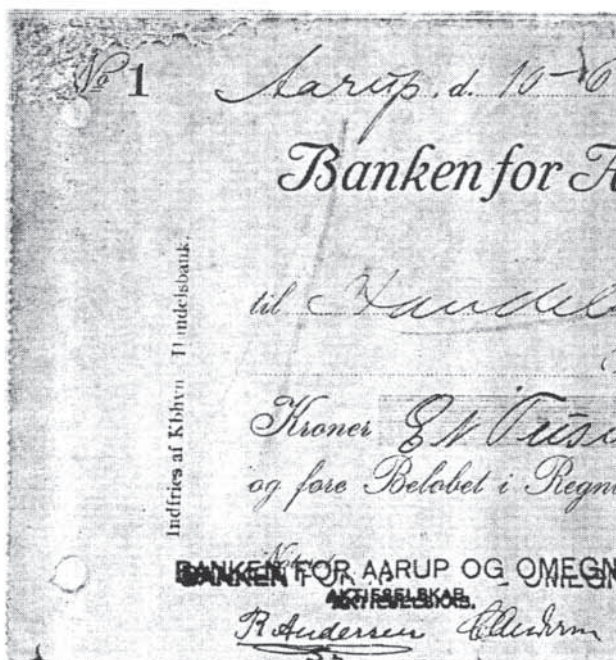

Diagram over Aarup Banks
balance 1911-1960

Den første check, der er trukket på Aarup 1840

1911

Folio 1

Kr. 1000,00 Øre

Larup og Omegn (Aktieselskab).

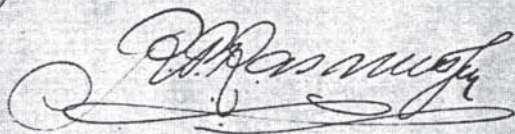
Behag imod denne Check at betale

Banken

eller Ordrer

inde for Kr 1000,00 Øre

ing.

Bank. Dens efterfølgere har været mangfoldige!

